

TÜRK DİL KURUMU

27-29 Eylül 1962 günlü

YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

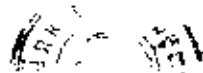
Tutanak Özeti

Toplantıda bulunanlar: Dr. Mehmet Ali Ağakay, Prof. Dr. Gündüz Akıncı, Ömer Asım Aksoy, M. Sunullah Arısoy, Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu, Salâh Bırsel, Prof. Dr. Sadettin Buluç, Recai Cıq, Hikmet Dizdaroğlu, Baha Dürder, Tahir Nejat Gencan, Enver Naci Gökşen, Uluğ İğdemir, Samin Kocagöz, Doç. Dr. Zeynep Korkmaz, Ağâh Sırrı Levend, Sami N. Özerdim, Prof. Dr. Melâhat Özgü, Cahit Öztelli, Dr. Hayri Sözen, Dr. Mehmet Tuğrul, Naim Tirali.

Toplantıda bulunmayanlar: Oktay Akbal, Prof. Dr. Uluğ Bahadır Alkım, Prof. Dr. Ahmet Ateş, Prof. Dr. Selâhattin Batu, Ord. Prof. Dr. İlhami Cıvaoğlu, Behçet Kemal Çağlar, Fazıl Hisnü Dağlarca, Prof. Enver Ziya Karal, Prof. Dr. Hasibe Mazıoğlu, Prof. Dr. Samin Sinanoğlu, Doç. Dr. İsmet Sungurbey, Haldun Taner, Ord. Prof. Dr. Suut Kemal Yetkin.

Özrünü bildirenler: Prof. Dr. Bahadır Alkım, Prof. Dr. Ahmet Ateş, Ord. Prof. Dr. İlhami Cıvaoğlu, Behçet Kemal Çağlar, Fazıl Hisnü Dağlarca, Prof. Enver Ziya Karal, Ord. Prof. Dr. Suut Kemal Yetkin.

Başkan: Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu.

Birinci Birleşim-Birinci Oturum

27 Eylül 1962

Perşembe saat: 10.30

1- Milent Ecevit'in çekilmesi üzerine yerine yedekten Prof. Dr. Melâhat Özgü, Doç. Dr. Nermi Uygur'un çekilmiş sayılması üzerine de yedekten Cahit Öztelli'nin toplantıya katılması ile çoğunluk olduğu görüldüğünden Başkan Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu toplantıyı açtı. Yönetim Kurulunun 16-18 Mayıs 1962 günlü geçen toplantısının tutanak özeti okunarak kabul edildi.

2- Edebiyat Ödülü için iki yeni seçici kurulu üyesi seçilmesini isteyen Arısoy'un önerisi oya sunulup kabul edilmiş, Arısoy ve Öztelli seçici kurula seçilmişlerdir.

3- Genel Yazman'ın açıklamaları okundu.

İdare işleri bölümünde :

a) Terim Kolu uzmanı Mustafa Canpolat'ın yükümlendiği borcunu eşit taksitlerle ödemesine ve Kurum'a hizmet ederse borcundan düşülmesine,

b) Uzman Orhan Şamhal'ın yaş haddi sebebiyle görevinin sona ermesine ve hak kazandığı ayrılma ödeneğinin kendisine ödenmesine,

c) Uzman Şakir Ülkütaşır'ın görevinin bir yıl uzatılmasına,

d) Başuzman A. Dilâçar'ın görevinin bir yıl uzatılmasına,

e) Aday olarak çalışan Saima İnal'ın 14 Eylül 1962 gününden başlayarak 800 lira aylık ve zamları ile Başyazmanlığa atanmasına,

f) Görevlilere ikramiye verilmesi sorununun bütçe hazırlanırken gözönünde bulundurulmasına, bir ikramiye yönetmeliği hazırlanmasına ve Kurultaya götürülmesine karar verilmiştir.

Bilimsel işler bölümünde:

a) Hulûsi Tirişoğlu'nun "Türkçe Deyimler Sözlüğü" adlı eserini inceleyecek komisyonun yurt dışında bulunan iki üyesi yerine Gençan ve Korkmaz seçilmişlerdir.

b) 1963 ağustosunda Amsterdam'da toplanacak Onomastik Bilimler 8. Uluslararası Kongresine Üniversitelerden aynı zamanda Kurumumuz üyesi de olan kimselerden katılacak bulunduğu takdirde Kurumumuzu da temsil etmesi uygun görüldü.

Çeşitli işler bölümünde:

a) Kurum tüzüğünde yapılacak değişiklikleri hazırlamak ve Kurultaya getirmek üzere Aksoy, Arısoy ve Tuğrul'dan meydana gelecek bir komisyon kurulması,

b) Millî Eğitim Bakanlığı Devlet Kitapları Mütedavil Sermayesi Müdürlüğü'nden geri gelen yayınlarımızın fiyatlarında yapılan değişiklikler kabul edilmiştir.

Genel Yazmanlık raporu, alınan kararlarla birlikte, tümüyle oya sunulup kabul edilmiştir.

Birinci Birleşim-İkinci Oturum

27 Eylül 1962

Perşembe saat: 15.00

1- Başkan toplantıyı açtı. Saymanlık raporu okundu.

a) Fon tesisi için 500.000 lira verilmesine karar verilmiştir.

b) Döner Sermaye Yönetmeliği'ni hazırlamak üzere bir komisyon kurulması kabul edilmiş, komisyona Aksoy, Arısoy, Birsal, İğdemir ve Tuğrul seçilmişlerdir.

Saymanlık raporu, alınan kararlarla birlikte, tümüyle oya sunulup kabul edilmiştir.

2- Denetleme Kurulu raporu okundu, oya sunulup kabul edildi.

3- Derleme-Tarama Kolu raporu okundu.

a) Tanıklariyle Tarama Sözlüğü için bir komisyon seçilmesi kabul edilmiş, komisyona Akıncı, Korkmaz ve Öztelli'nin getirilmesine ve komisyon raporu olumlu olursa Yürütme Kuruluna basım yetkisi verilmesine karar verilmiştir.

Derleme-Tarama Kolu raporunun alınan kararlarla birlikte, tümü oya sunulup kabul edilmiştir.

4- Ödül sonuçlarının 13 Ekim 1962 cumartesi günü açıklanmasını isteyen Arısoy, Bırsel, Dizdaroğlu, Tıralı ve Öztelli'nin önerisi oya sunulup kabul edilmiştir.

5- Gramer Kolu raporu okundu.

a) Banguoğlu'nun Korkmaz'ı Gramer Kolu Başkanlığına önermesi üzerine oylamaya geçilmiş ve gizli oyla 21 kişinin katıldığı seçimde 18 oyla Korkmaz Gramer Kolu Başkanlığına seçilmiştir. Görevi karşılığı verilecek paranın Yürütme Kurulunca saptanmasına karar verilmiştir.

b) Haydar Ediskun'un "Türkçede Bileşme Olayı ve Bileşiklerin Yazılılığı" adlı monografisinde uzmanlar raporunun ilişik bulunmadığını bildiren, Cın ve Gencan'ın önerisi okundu. Raporun verileceği bildirildi.

c) Tansu'nun "Genel Ses Bilgisi" adlı eserinin, sahibine verilerek mahzurlarının giderilmesi ve tekrar incelenerek diğer eserlerle terim birliği kurulması şartıyla 1000 tane basılmasına,

d) Talât Tekin'in "Devimli Ses Bilgisi" adlı eseri hakkında Korkmaz'ın hazırladığı rapor yeter görülmedi. Eserin yeniden incelenmesine ve inceliyecek komisyona Buluç, Gencan ve Korkmaz'ın getirilmesine,

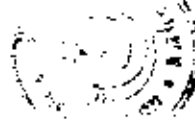
e) Dilâçar'ın monografisinin incelenmek üzere Buluç, Gencan ve Korkmaz'a verilmesine,

f) Şinasi Tekin'in monografilerini inceliyecek komisyona Banguoğlu, Buluç, Çağatay'ın getirilmesine,

g) Kırzioğlu'nun Fıfuh uş-Şam ve Siyer-i- Nebi adlı eserlerinin incelenmek üzere Gramer Kolu'na havalesine

h) Karamanlioğlu'nun "Kıpçak Türkçesi Üzerine Bir Gramer Denemesi" adlı eserinin incelenmek üzere Gramer Kolu'na havalesine karar verilmiştir.

Gramer Kolu raporunun, alınan kararlarla birlikte, tümü oya sunulup kabul edilmiştir.

İkinci Birleşim-Birinci Oturum

28 Eylül 1962

Cuma saat: 10.00

1- Başkan çoğunluk olduğunu bildirerek oturumu açtı.

Sait Sadi Danişmentgazioglu'nun, 28/9/1962 günlü Hür Vatan'da çıkan ve Türk Dil Kurumu'nu itham eden yazısı okundu. Gerekirse koğuşturma yapmaya ve haysiyet kuruluna vermeye Yürütme Kurulunun yetkili olması oya sunulup kabul edilmiştir.

2- Yayın Kolu raporu okundu.

a) Atatürk'ün Nutkunun birinci cildinin 1963 Kurultayından önce basılmak üzere bugünkü dile çevrilmesi, bu çevirmeyi Birsal ve Öztelli'nin yapmaları, Tuğrul ve Arısoy'un da denetlemeleri,

b) 1962-1963 yıllarına ait Türk Dili Araştırmaları Yıllıklarının eskisi gibi ayrı çıkması,

c) Belleten'in yazı kuruluna Doç. Dr. Zeynep Korkmaz'ı istiyen Salâh Birsal'in önerisi de oya sunulup kabul edilmiştir.

3- Türk Dili dergisi için Fon Komisyonu raporu okundu. Tümü oya sunulup kabul edildi. Dergi için Fon Komisyonunun kabul edilen raporuna göre aynı komisyonun yönetmelik ve bütçeyi hazırlamakla görevlendirilmesi oya sunulup kabul edildi.

4- Türk Nesir Antolojisi için rapor okundu. Tümü oya sunulup kabul edildi.

İkinci Birleşim-İkinci Oturum

28 Eylül 1962

Cuma saat: 15.00

1- Başkan oturumu açtı. Sözlük Kolu raporu okundu.

a) Sözlük Planlama Kurulu raporu için Sinanoğlu'nun dönüştürme kararına varılması ve Sinanoğlu'nun gelişine değin listedeki kitapların kolca taraması oya sunulup kabul edildi.

b) Aksoy'un, Öztelli'yi Sözlük Kolu Başkanlığına önermesi üzerine gizli oylamaya geçildi ve gizli oyla 19 kişinin katıldığı seçimde 12 oyla

Öztelli Sözlük Kolu Başkanlığına seçilmiştir.

c) Sözlük ve Gramer Kollarının İmlâ Kılavuzu için birlikte çalışmaları oya sunulup kabul edilmiştir.

d) Hasan Eren'in hazırladığı "Etimoloji Sözlüğü"nü incelemek üzere daha önce kurulmuş olan komisyon üyelerinden Mazıoğlu ve Sinanoğlu'nun yurt dışında bulunmaları dolayısıyla yerlerine Buluç ve Korkmaz seçilmişlerdir.

e) Hulûsi Tirişoğlu'nun, Türkçe Deyimler Sözlüğü adlı eserini inceleyen komisyon raporu okundu. Raporda belirtildiği gibi eserin 10.000 L. karşılığında kurumca satın alınması kabul edildi.

f) Almanca-Türkçe Sözlüğün, kol başkanı tarafından, bütün sayfalarıyla incelenip anlaşmaya varılması oya sunulup kabul edilmiştir.

Bu görüşmeler ve alınan kararlarla birlikte sözlük kolu raporu oylanıp kabul edilmiştir.

2- Yayın Kolu raporu görüşmelerine devam edildi.

a) Türk Nesir Antolojisi'ne Cevdet Kudret'in bir önsöz yazması kabul edilmiş, tümünü inceleyecek komisyona Cin, Dürder, Ediskun ve Gökşen seçilmişlerdir.

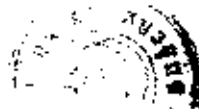
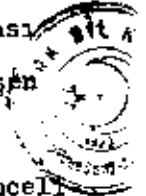
b) Mehmet Ali Aşakay'ın "Atatürk'den Anılar" adlı eserini inceleyecek komisyona Birsal, Özerdim ve Özgü'nün seçilmesine ve komisyon raporu olumlu olursa eserin 10.000 tane basılması için aynı komisyona yetki verilmesine, karar verilmiştir.

3- Tanıtma Kolu raporu okundu.

a) Tanıtma Kolu raporunun öneri dışında tümü oya sunulup kabul edilmiştir.

4- Terim Kolu raporu okundu.

a) Sinema Terimleri Sözlüğü'nün 2000 tane basılmasına karar verilmiştir.

Üçüncü Birleşim-Birinci Oturum

29 Eylül 1962

Cumartesi saat: 10.00

1- Başkan çoğunluk olduğunu bildirerek oturumu açtı. Türk Dil Kurumunca satın alınacak ve bastırılacak eserler için ödenecek ücretlerle ilgili yönetmelik madde madde okundu. Her madde üzerinde ayrı ayrı görüldü. Yönetmeliğin çoğaltılmış metni üzerinde 1., 5., 6., 9., 10., 12. ve 15. maddelerinde yapılan değişiklikler ve ilâvelerle birlikte ücretlerle ilgili yönetmeliğin tümü oya sunulup kabul edildi.

2- Tanıtma Kolu raporunun öneriler bölümü görüldü.

a) "Olağan üstü bütçe" den artan paranın Kurum salonu ile fuayyenin düzenlenme işine ayrılması.

b) Gazetelerin üç ay arı dili sürekli olarak kullanan sekreter ve muhabirlerine, ödül sonuçlarından sonraki tasarruflar 6000.00 lira olmasa eldeki tasarruflarla Yürütme Kurulu'nun kararına göre hareket etmek üzere, özel bir armağan verilmesi,

c) Tanıtma Kolu'na, işin gidişine göre gerektiğinde kullanılmak üzere, iki gündelikli kadro verilmesi,

Gündelikli çalıştırma yetkisinin Yürütme Kuruluna verilmesi oya sunulup kabul edilmiştir.

d) Ödül seçici kurulu üyelerine verilen ödeneğin yükseltilmesini isteyen öneri kabul edilmemiş, eskisi gibi kalması karara bağlanmıştır.

Tanıtma Kolu raporunun öneriler bölümü, alınan kararlarla birlikte, tümüyle oya sunulup kabul edilmiştir.

3- Cevdet Kudret'in Nesir Antolojisi'ni tetkik edip önsöz yazmayı kabul etmemesi üzerine, bu işin Akıncı'ya verilmesi oya sunulup kabul edilmiştir.

4- Gündemin üyeler maddesine geçildi. Önce tasnif kurulunun seçilmesini isteyen Üzerdim'in sözlü önerisi üzerine Dizdaroğlu, Üzerdim ve Öztelli tasnif kuruluna seçildiler. Seçime geçildi. Gizli oylamadan sonra tasnif yapılırken dilekler dinlendi.

a) Fuat Sirmen'in üyeliğe alınmasını isteyen Banguoğlu'nun,

b) Banguoğlu'nun Kurultay hazırlığı için bir komite seçilmesi dileği üzerine Aksoy, Banguoğlu, İğdemir, Korkmaz ve Özgü'nün Kurultay komitesine getirilmelerini isteyen Başkan'ın sözlü önerileri oya sunulup kabul edildi.

c) Hayri Sözen'in Yönetim Kurulundan çekildiğini bildiren mektubu okundu, yedekten Baltacıoğlu'nun davet edilmesine karar verildi.

Seçim sonucu geldi. 19 kişinin katıldığı bu oylamada üçte iki hesabiyle, en az 13 oy almış olanların üyeliğe alınmaları oya sunulup kabul edildi. Adayların aldıkları oylarla üyelik hakkını kazanmış olup olmadıkları aşağıdadır.

1. Ahmet Altınsek	19	oyla	kazanmıştır.
2. Celal Ertuğay	19	"	"
3. Tuğrul Sargın	19	"	"
4. Faruk Savcı	19	"	"
5. İhsan Ada	18	"	"
6. Şerif Baykurt	18	"	"
7. Ridvan Çongur	18	"	"
8. Şükrü Erdiren	18	"	"
9. Osman Keskiöğlü	18	"	"
10. Ahmet Sevinç	18	"	"
11. Bedi Ambarcı	17	"	"
12. Dr. İbrahim Ağah Çubukçu	17	"	"
13. Özdemir İnce	17	"	"
14. Ali Hikmet Korkmaz	17	"	"
15. Halim Yağcıoğlu	17	"	"
16. Kaya Can	16	"	"
17. Metin Eloğlu	16	"	"
18. Hüseyin Karakan	16	"	"
19. Mehmet Kemal Kurşunluoğlu	16	"	"
20. Melih Cevdet Anday	15	"	"
21. İlhami Soysal	15	"	"
22. Şahinkaya Dil	7	oyla	kazanmamıştır.
23. Adnan Pekdemir	12	"	"

✓ 5- Gündemin bütün maddeleri görüşüldüğünden Başkan oturumu kapadı.

Ağakay

Ağakay

Akıncı

Akıncı

Aksoy

Aksoy

Arısoy

Arısoy

Banguoğlu

Banguoğlu

Birsel

Buluç

Buluç

Cin

Cin

Dizdaroğlu

Dizdaroğlu

Dürder

Dürder

Gencan

Gencan

Gökşen

Gökşen

İğdemir

İğdemir

Kocagöz

Korkmaz

Levend

Levend

Özerdin

Özerdin

Özgül

Özgül

Öztelli

Öztelli

Sözen

Tuğrul

Tuğrul

Tirali

